

JOGI FÓRUM PUBLIKÁCIÓ

Végrehajtás a birtokvédelemben

Szerző:

dr. Kajó Cecília

Bojtár Telefonos Állatvédelmi Jogsegély-szolgálat Egyesület, titkár

2021. április 5.

I. Bevezetés

A Magyar Birtokvédelmi Szövetség keretein belül régebb óta tervezgettük már egy végrehajtással foglalkozó szakmai nap megszervezését, jelen tanulmány a 2021. tavaszán megtartott szakmai nap törzsanyagára épül. Az elmélettel a szakmai nap keretében Gaál János birtokvédelmi szakember foglalkozott, előadása nagyban támaszkodott korábbi cikkére, mely a **Jegyző és Közigazgatás** c. szakmai folyóiratban jelent meg¹, ajánlom mindenki figyelmébe a remek összegző cikket, magam elsősorban a szakirodalmat néztem át és jogeseteket kerestem és abból vontunk le közös következtetéseket a gyakorlatra nézve a résztvevőkkel.

II. A zavarás megszüntetésére kötelezés problematikája a rendelkező részben

A jegyzői birtokvédelmi döntés rendelkező részével szemben támasztott eljárásjogi követelmény annak végrehajthatósága, mely elsősorban az önkéntes teljesítés hiányában és a döntés véglegessé válásakor (vagy jogorvoslat kérése mellett, de annak keretében el nem rendelt végrehajtás mellett) mondható ki. Nem mellékes, sőt nagyon fontos kérdés a rendelkező rész tartalmának szakmai kialakítása is.

Mi lehet a tartalom? A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk). 5:7. § szerint tilos önhatalom esetén az eredeti állapot helyreállítása vagy a zavarás megszüntetése kérhető (nyilván eredeti állapot helyreállítását már befejezett birtoksértés esetén, a zavarás megszüntetését pedig még folyamatban lévő birtoksértés esetén célszerű kérni).

A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (továbbiakban: Vht.) fogalomrendszerében az eredeti állapot helyreállítása illetve a zavarás megszüntetése meghatározott cselekmény végrehajtásának minősül (Vht. 172. § (1)). A Vht. 13. § (1) a) pontja szerint pedig a végrehajtandó okiratnak (itt: a jegyzői birtokvédelmi eljárásban hozott alaphatározatnak) kötelezést kell tartalmaznia.

¹ Gaál János: Útkeresés a birtokvédelmi határozat végrehajtásának útvesztőjében, <https://jegyzo.hu/utkereses-a-birtokvedelmi-hatarozat-vegrehajtasanak-utvesztोजeben/> (letöltés ideje: 2021. április 5).

A kötelezés tartalmának konkrétságát a bírói illetve a jegyzői joggyakorlat dolgozta ki.

Ez a kidolgozottság a későbbiekben fejtegetettek szerint akár évtizedes rossz gyakorlat életben tartásával is értendő, tekintettel arra, hogy a bíróság a jegyzői határozat megváltoztatása érdekében érdemi (anyagi jogi) kérdéseket vizsgál, de nem foglalkozik a jegyző eljárásjogi hibáival, esetenként kirívó hibáknál megjegyzi azokat az ítélet indokolási részében, de jogkövetkezményt ahhoz sem fűz (amennyiben a sérelmet szenvedett/károsult fél úgy érzi, hogy a jegyző hibája nem maradhat következmények nélkül, úgy a Ptk. szerinti „közigazgatási jogkörben okozott kár” megoldáshoz fordulhat).

Szakirodalmi hivatkozások szerint Menyhárd professzor úr szerint elegendő a zavarás megszüntetésére kötelezés² míg a Bernáth-Böszörményi-Nagy: Birtok és birtokvédelem című, 1964-ben (!) megjelent könyvében viszont a szerzők véleménye szerint a kötelezettől megkívánt pontos magatartás meghatározása szükséges.

Menyhárd professzor úr szerint „A bíróság a birtokvédelmi igény során hozott döntéssel állást foglalhat abban, hogy a zavarásnak milyen mértéke vagy jellege az, amely megengedett lehet és a tilos önhatalmat nem valósítja meg. Azon túl azonban, hogy a birtok kiadására vagy a zavarás megszüntetésére kötelez illetőleg eltilt, **nem kell meghatároznia** azt, hogy milyen műszaki megoldással küszöbölheti ki a birtoksértő a jogellenesen zavaró hatást. A bíróságnak a szabályozás alapján nem feladata annak meghatározása, hogy a birtoksértő a zavarás forrásának a megszüntetésével vagy a zavaró jelleg elhárításával küszöböli-e ki a zavarás jogellenes mértékét, és bármelyik esetben milyen megoldást alkalmazzon. Ezért a BH.1992.100. alatt közzétett eseti döntésben megfogalmazott tétel amely a bíróság kötelezettségének tekinti annak meghatározását, hogy milyen műszaki megoldásokkal küszöbölhetőek ki a birtokháborítást megvalósító zavaró hatások, felülvizsgálatra szorul.”³

² Vékás-Gárdos: Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz I. kötet

³ Vékás-Gárdos: Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz I. kötet 915. oldal

III. Jogértelmezési különbségek a birtokvédelmi ügyek minőségének értelmezése kapcsán

Nem titok, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) hatályba lépése idején a fél ország sóhajtott fel megnyugodva, hogy ezentúl az Ákr. 134. § (1) bekezdése alapján „a végrehajtást - ha (...) kormányrendelet (...) másként nem rendelkezik - az **állami adóhatóság foganatosítja**”, a jegyzőknek ezentúl nem kell a birtokvédelmi ügyek végrehajtásával bajlódni. Több körös szakmai állásfoglalás-kérés után végül a jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 17/2015. (II. 16.) Korm. rendelet (továbbiakban: birtokvédelmi kormányrendelet) 23. § (1) bekezdésében használt „jegyző gondoskodik” kifejezés az országban - remélhetőleg egységes - joggyakorlat alapján úgy értendő, hogy a jegyző a végrehajtást elrendelő és foganatosító személy is egyben.

Érdekes jogértelmezési különbség még a jegyzői birtokvédelmi ügyek minősége is, vagyis hogy ezek hatósági ügyek vagy magánjogi ügyek, és közigazgatási hatósági eljárások vagy nem azok.

Az Alkotmánybíróság a 120/B/2001. számú döntésében kimondta, hogy „a jegyző a Ket. alkalmazásában közigazgatási hatóság ugyan, de a birtokháborítás ügyében hozott határozata nem minősül közigazgatási hatósági ügyben hozott határozatnak”. A jegyzői birtokvédelmi eljárás jogrendszerben betöltött helyzete és szerepe nem változott az Ákr. hatálybalépésével sem.

Az ember joghallgató korában még a vizsgák teljesítésével van elfoglalva, és nem figyel azokra az „alattomos” megjegyzésekre, amikor az előadásokon elhangzik, hogy a „miskolci/pécsi/másik budapesti jogi kar tankönyvében ez így meg így van, de ez nyilvánvalóan téves jogértelmezés, csak „érdekességként” mondom el a kedves hallgatóknak, hogy ha ezt az értelmezést erőltetik vizsgán, garantált bukás vár Önökre.” Az ember tehát kizárólag arra koncentrál, ami a saját tankönyvében van.

Aztán az ember gyakorló jogalkalmazóként szembesül azzal, hogy a szakirodalom milyen meglepő számú dologban nem egységes, és mennyire behálózza az életünket az, hogy melyik jogi kari bölcső mit gondol egyes dolgokról.

Patyi András és Varga Zs. András tankönyvében például úgy véli⁴, hogy „Rendkívül zavaró az, hogy egy téves alkotmánybíróági értelmezés szerint éppen a legtipikusabb, konfliktust, jogvitát feloldó birtokvédelmi ügytípust nem tekinti a jogalkotó a hatósági eljárást szabályozó Ákr. alá tartozónak, holott ebben az eljárásban a hatóságtól független, egymással a birtoklás kérdésében, a birtoklás zavarásában vitába kerülő, a hatóságtól különböző fél ügyében hoz első fokon döntést a közigazgatási szerv. Az alapvető értelmezési hiba még annak idején alapos elemzés tárgya lett, és bár az Ákr., mint idéztük, kifejezetten kiterjeszti a hatályát a jogvita hatósági eljárásokra is, a külön jogszabályban történt eljárási szabályozás okán az Ákr. miniszteri indokolása a törvény hatálya alá nem tartozóként sorolja fel.”

A 2018-ban készített Módszertani útmutató⁵ nem tekinti a birtokvédelmi ügyeket hatósági ügyeknek, utal arra, hogy a polgári és a közigazgatási bírói joggyakorlatban is magánjogi ügyként kezelik. Itt tehát annyit kell megjegyeznünk, hogy a szakirodalomban többeknek az a véleménye, hogy a birtokvédelmi ügyek hatósági ügyek, de a bírósági joggyakorlat és a jogalkalmazók segítségére kiadott módszertan nem tekinti annak. Ha a Nemzeti Közszerológati Egyetemen végeztünk igazgatásszervezőként, akkor későbbi jogalkalmazói munkánkban esetleg megpróbálkozhatunk az AB-döntésben fejtegetettek ellenében történő értelmezéssel is, majd a kormányhivatal illetve a bíróság a végén úgyis helyre tesz minket.

IV. Szakirodalom vs. joggyakorlat

Menyhárd professzor úr véleménye és az 1964-ben megfogalmazott vélemények után nézzük a bírósági joggyakorlatot először.

⁴Patyi András - Varga Zs. András: A közigazgatási eljárásjog alapjai és alapelvei https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13045/Patyi_Varga_Zs_A_kozigazgatasi_eljarasjog_alapjai_es_alapelvei.pdf?sequence=1 (letöltés ideje: 2021. április 5.)

⁵Birtokvédelmi módszertani útmutató http://onkormanyzat.csmkh.hu/wp-content/uploads/2018/04/248_1_mell%C3%A9klet_M%C3%B3dszertani-%C3%BAtmutat%C3%B3.pdf (letöltés ideje: 2021. április 5.)

„Téves az ítéleti rendelkezésnek az a része, amely alpereseket arra kötelezi, hogy a filmvetítést „ne a legnagyobb erősítési fokozattal” sugározzák. Ez a követelés nincs kellően meghatározva, ezért végrehajthatatlan.”⁶

Itt teljesen világosnak tűnik a képlet: végrehajthatatlan a nem pontosan meghatározott követelés. Ahol azonban legalább két jogász összegyűlik, ott minimum kettő de akár három ellentétes véleménnyel is találkozhatunk, nincs ez másképp a végrehajtás területén sem.

„A Legfelsőbb Bíróság hatályában fenntartja a másodfokú ítélet rendelkező részét, mely szerint kötelezi I. és II. rendű alpereseket, hogy 90 nap alatt a következő munkákat végezzék el: A felperes ingatlana felé eső alagsori szinten létesített 125x125 cm-es, 77x125 cm-es és szintén 77x125 cm-es ablakokat 60x60 cm-es bukóablakokra cseréljék ki, az ablakokra katedrálüveget helyezzenek el, a 93x210 cm-es ajtót falazzák be.”⁷

Most tegye mindenki a szívére a kezét: hogyan határozná meg a „nem a legmagasabb sugárzási fokozatot” másképp, illetve ha nyílászárók befalazására kerülne sor, mérőszalaggal mérícskélne-e pontosan az ajtók és az ablakok nagyságát és meghatározná-e még az üveg minőségét is, hogy az adatokat aztán beleírhasa a döntésbe?

Tipikus ügyeknek mondhatóak jegyzői birtokvédelmi eljárásokban a társasházi leázások-beázások. Annyi bizonyos ilyenkor (vagy legalábbis annak tűnik) hogy a szomszédtól jön a leázás-beázás, aki azonnal szüntesse meg a károkozó tevékenységet és fizesse ki a károkat is. Ilyenkor merül(ne fel) a szakértő kirendelésének elemi szükségessége, tekintettel arra, hogy egyáltalán nem mindegy, hogy a szomszéd különtulajdonú lakásában történt valami a csövekkel, vagy esetleg a mérőórákon túl, a közös tulajdonba tartozó csőrengetegben van valami probléma, hiszen akkor nem a szomszéd a felelős, hanem a társasház közössége.

Erre utal a következő bírósági döntés is, amely egy elég hangsúlyos műszaki kérdés (egy lakáshoz kapcsolódó raktárhelyiség megszüntetése) ügyében mondja ki, hogy az „eredeti állapot

⁶ BH.1988.32.

⁷ BH.1994.405.

helyreállítása” kimondása nem elegendő a végrehajthatóság érdekében, hiszen a raktárhelyiség leválasztása olyan alapvetően érint műszaki-karbantartási tevékenységeket, melyek hangsúlyosan szakkérdések és nem jogkérdések.

„A bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy az eredeti állapot helyreállításának kimondásával végrehajtható ítéleti rendelkezést hozzon. Akkor járt volna el helyesen, ha a lakáshoz hozzákapcsolt raktárhelyiség megszüntetése érdekében elvégzendő munkákat szakértő bevonásával határozza meg úgy, hogy annak teljesítése végrehajtási gondokat ne vethessen fel, és alkalmas legyen az épület károsodásának a legteljesebb kiszűrésére, illetve olyan pótlólagos munkák elvégzésére, amelyek az épület állékonysága tekintetében is az eredeti állapot helyreállítását vagy az annak megfelelő állapot létrehozását szolgálják.”⁸

Szakértő kirendelésére „persze” jegyzői birtokvédelmi eljárásban nincs mód, arra van lehetőség, hogy a felektől a jegyző befogadja a már elkészített véleményt és kellő objektivitással felhasználja az ilyen típusú ügyekben.

Mi van akkor, ha eltér a szükségtelen zavarást megelőzően eltúrt érték és az ítélethozatalkor érvényben lévő szabvány, akkor a bíróság a korábbi, indokolt szintre vagy a szabványban meghatározott értékre szorítja-e a kötelezést?

„Alperesi lakásfelújítás következtében romlott a hangszigetelés, alperes azzal védekezett, hogy a földem lépéshanggátlása korábban sem volt kielégítő, az eredeti sem felelt meg a szabványnak, vagyis az újabb szabványtól eltérő akusztikai zavarás az 1927-ben épület házban helyben szokásosnak minősült.”⁹

A szabványokat a jogági jogellenesség függetlenségének tétele értelmében egyébként is fenntartásokkal kell kezelni, hiszen egy közigazgatási jogi engedéllyel rendelkező tevékenység is kifejthet zavarást, illetve ha egy korábbi szabványról kiderül például, hogy egészségkárosító, akkor a helyben szokásosságot „felülírja” az új szabvány.

⁸ BH.1999.122.

⁹ BH.2005.50.

Ismét egy műszaki jellegű cselekmény kapcsán jegyzi meg a bíróság, hogy végrehajthatatlan az a döntés, ahol a részcselekményeket nem határozzák meg kellő mélységben, itt a korábbi raktárhelyiség leválasztásához hasonló műszaki-karbantartási-állékonysági aggályokat felvető vasbetonfödém-eltávolításról van szó a jogesetben.

„A bíróság döntésében jogerős ítéletével az eredeti állapot helyreállítását rendelte el anélkül, hogy meghatározta volna azokat a részcselekményeket, amelyeket az alperesnek el kell végeznie ahhoz, hogy a jogerős ítéletet végrehajtottnak lehessen tekinteni. E részcselekmények pontos meghatározása azért sem lett volna mellőzhető, mert korábbi felperesi álláspont szerint - megegyezően az alperesi felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal - az volt, hogy a kialakított vasbeton födém eltávolítása az ingatlan állagának sérelme nélkül nem valósítható meg, a főfalon található bejárat megszüntetése az állékonyság megtartásához megerősítő munkák elvégzését indokolhatja.”¹⁰

A későbbiekben csak áttekintő módon végignézzük majd a birtokvédelmi döntés végrehajtásának logikai lépcsőfokait, ott is lesz szó arról, hogy miért nem lehet kritika nélkül egyoldalúan elfogadni a végrehajtást kérő nyilatkozatát az önkéntes teljesítés hiányáról, miért kell a végrehajtást elszenvetőt is nyilatkoztatni és miért kell helyszíni szemlét tartani akár nyilatkozatok hiánya, akár a nyilatkozatok egybecsengésének elmaradása miatt.

„Tévesen hivatkozott az I. fokú bíróság arra, hogy vita esetén a bíróság számára a végrehajtást kérő közlése az irányadó. Ez ellentétes a jogszabály előírásaival. Ha vitás a felek között, hogy megtörtént-e az önkéntes teljesítés, **nem lehet a végrehajtást kérő egyoldalú állítása alapján pénzbírságot kiszabni.** Amikor a bíróság a feleket meghallgatta, észlelnie kellett volna, hogy a felek közlései között ellentét van, ezért szükséges a teljesítés helyszíni ellenőrzése. Ennek pótlása érdekében a bíróság kiszabása ügyében eljárónak kellett volna intézkednie. Jogpolitikai indokokkal is ellentétes, hogy ilyen esetben a bíróság a kötelezettet végrehajtás megszüntetése iránti per indítására kényszerítse.”¹¹

¹⁰ BH1999.122

¹¹ BH1986.152

Nagyon érdekes az Emberi Jogok Európai Bíróságának strasbourgi joggyakorlata, meglepő módon nagyon sok olasz jogeset jut el például e nemzetközi fórumra birtokbaadás végrehajtásával kapcsolatos késlekedés esetén.

Az egyezményhely, amit ilyenkor a nemzeti hatóságok megsértenek, a következő: „Minden természetes vagy jogi személynek joga van javai tiszteletben tartásához. Senkit nem lehet tulajdonától megfosztani, kivéve ha ez közérdekből, és a törvényben meghatározott feltételek, valamint a nemzetközi jog általános elve szerint történik.”¹²

A „két jogász minimum három véleménnyel” elmélet itt is visszaköszön, találunk bőséggel olyan jogesetet, ahol az egyezményhelybe ütközést megállapította a bíróság és jóvátételről döntött, illetve ahol nem, két ilyen - ellentétes - esetet hoztam: „Jogerős birtokvédelmi ítélet végrehajtásának sorozatos, éveken át tartó felfüggesztése **nem ütközik** az egyezménybe, ha olyan, a hatóságok által a bérlő oldalán fennálló méltányolható körülmény áll fenn, mely ezt megalapozza”.¹³ Vagyis ha a végrehajtást kérő és a végrehajtást elszenvedő viszonyrendszerében olyan méltányolható körülmény van, amely utóbbi malmára hajtja a vizet, nem egyezménybeütköző, ha többszörösen felfüggesztik a végrehajtást annak reményében, hogy helyzete (akár anyagi, akár egészségi állapota) a felfüggesztés után az eljárás folytatásával megváltozik.

„**Más a helyzet**, ha a végrehajtás elodázása a tulajdonosra nézve aránytalan terhet ró, például nem tud a családjával másutt lakni, másik lakást kénytelen vásárolni (vagy bérelni) miközben a nemfizető bérlő oldalán nemhogy méltánylandó körülmények nem találhatóak, de a tartozását még a végrehajtás időszaka alatt is folyamatosan növeli.”¹⁴

¹² Grád-Weller: A strasbourgi emberi jogi bíraskodás kézikönyve, 2010. HVG-ORAC Első kiegészítő jkv. - tulajdonvédelem

¹³ Ingatlankiürítésnél a bérlő hajlott kora például, Spadea and Scalabrino v. Italy A315-B.

¹⁴ Scollo v. Italy A315-C.

V. **Jegyzői joggyakorlat a Budapesti II. és III. kerületi Bíróság 2.P.20.005/2019/45. döntése elemzése kapcsán**

A címbeli bírósági döntés Budapest Főváros III. kerület Óbuda-Békásmegyér Polgármesteri Hivatala jegyzőjének I-J-263-5/2018. számú döntését változtatta meg, és az alperes birtokvédelmi kérelmét elutasította, melyben Kunhalmi Ágnes és országgyűlési képviselőtársai által az MTVA székházban elkövetett birtokháborítással kapcsolatban kért intézkedést.

Amint említettem korábban, a bíróság a jegyzői eljárásjogi hibákkal alapvetően nem foglalkozik ítéletében, de ha olyat lát ami úgymond már „nála is kiveri a biztosítékot” azért meg szokta jegyezni.

Itt sem volt hatással például közvetlenül az érdemi döntésre az, hogy a jegyző a birtokvédelmi kormányrendeletben írottakkal ellentétben alperes jogi személytől befogadta a papír alapon benyújtott kérelmet (2016. óta jogi személy birtokvédelmi kérelme kötelező elektronikus út), melyben a jegyző neve rosszul volt megjelölve és bizonyíték sem került csatolásra, de az ítélet felsorolta ezeket a hibákat.

Aminek a végrehajtás szempontjából viszont alapvető fontossága volt (és a bíróság ezt is megjegyezte), hogy a birtokvédelmi kormányrendelet 2. § (2) b) és 19. § b) megsértésével egy konkrét megnevezett felperesen kívül **be nem azonosítható személyek csoportjával kapcsolatban adott birtokvédelmet a jegyző**, a bíróság szerint pedig amennyiben a rendelkező rész tartalmára csak „a határozat indokolásából lehet következtetni, úgy bármely logikus értelmezés a határozat alaptalanságát vonja maga után”.

Hogy értsük: Kunhalmi Ágnessel együtt az aznap esti demonstráció kapcsán több ellenzéki képviselő vonult be az MTVA-székházba és követelték, hogy olvassák be a követeléseiket. A jegyzői birtokvédelmi határozatban megjelölt alanyi kör „Kunhalmi Ágnes és országgyűlési képviselőtársai” gyakorlatilag lefedi mind a 199 képviselőt úgy, hogy többségük egyáltalán nem volt jelen az eseménynél, és nincs köze a vélt vagy valós birtokháborításhoz. Honnan kéne tehát kiszálasni, hogy konkrétan a 199 személy közül kit érinthet a kötelezés? Amint az előző bekezdésben a bíróság

magyarázatát idéztem, alaptalan az a döntés, amelynek az értelmét az indokolásból kellene logikai műveletekkel megfejteni.

Hogy ezek után a beazonosíthatatlan alperesek hogyan élhettek mégis jogorvoslati jogukkal, az a bíróság bravúros magyarázatának köszönhető: bár beazonosíthatatlan személyek csoportjára szólt a kötelezés, azonban mivel a jegyző meghatározott személyek részére küldte meg az értesítést az eljárás megindításáról, illetve korábban személyes eljárása során az értesítés felolvasásakor az adott személyek jelen voltak, így az ügyben ügyfélnek minősültek, így a jogorvoslatihoz való jogukkal is élni tudtak.

VI. A végrehajtás logikai lépcsőfokai

Ahogy korábban már megállapítottuk, a végrehajtás elrendeléséhez és foganatosításához alapfeltétel a rendelkező rész végrehajthatósága (önkéntes teljesítés hiánya, véglegesség vagy bírósági szakaszban el nem rendelt végrehajtás-felfüggesztés), a meghatározott cselekmény pedig lehet tevés, tartózkodás, tűrés - elsősorban ezek tartalmi meghatározásai adják meg a később kiválasztandó, leghatékonyabb eredményességet garantáló eszközt.

Elsőként a Vht. 172. § (1) bekezdése szerint a kötelezett felhívása önkéntes teljesítésre határidő tűzésével történik meg azzal, hogy a végrehajtást kérő figyelmét fel kell hívni arra, hogy a határidő letelte után az eredményességet/eredménytelenséget közölje a végrehajtást foganatosítóval (Vht. 172. § (3)). Vagyis a végrehajtást kérőnek aktív szerepe van a végrehajtási eljárás során, nem elegendő részéről jelezni, hogy nem történt meg az önkéntes teljesítés és várni, hogy a hatóság majd „rárúgja az ajtót” a másik félre.

Önkéntes teljesítés hiányának jelzése esetén helyszíni szemlét kell tartanunk (Vht. 173. § (1)), de itt utalok a korábban tárgyalt jogesetre, hogy helyszíni szemle tartását a jognyilatkozatok hiánya, illetve az abban foglaltak egybecsengésének hiánya is megalapozza, azzal, hogy nem fogadhatjuk el kritika nélkül, egyoldalúan a végrehajtást kérő nyilatkozatát anélkül, hogy ne ellenőriznénk le az abban foglalt állításokat, mert ezzel felesleges újabb eljárási lépcsőfokok igénybevételére vagy

többletköltség alkalmazására is kényszeríthetjük a végrehajtást elszenvetőt, ami pedig biztosan nem cél.

A végrehajtás módja lehet pénzegyenérték meghatározása, a kötelezett feljogosítása a cselekmény elvégzésére, pénzbírság kiszabása vagy kikényszerítés (Vht. 174. §).

Nem árulok el nagy titkot, hogy a statisztikák szerint a többször kiszabott, emelkedő összegű pénzbírság az, amelyet a jegyzők leggyakrabban alkalmaznak, és amely a legtöbb esetben a megoldást hozza.

VII. Kverulátoros téboly a nemzeti és a nemzetközi jogalkalmazók előtt

Visszatérő kedvenc témám pszichológia és jog kapcsolatát elemezve a perlekedési téboly, amelynek legalább felületes ismerete nélkül meggyőződése, hogy nem dolgozhat jól egy birtokvédelmi-szomszédjogi vitákat megoldó jogalkalmazó.

A paranioa egyik sajátos variánsa az a jogászok életét leginkább megkeserítő forma, amelyet **perlekedési (kverulátoros) téboly**nak nevezünk. Itt a pszichózis kibomlása mindig egy vélt vagy valós jogsérelemre vezethető vissza. Általában elveszített hétköznapi „tyúkperek” vagy apróbb büntetések (pl. tiltott helyen való parkolásért megbírságot) indítják el. A beteg azonban meg van győződve, hogy a hatóság előítéletesen, elfogultan, vagy rosszindulatúan járt el vele szemben. A vélt igazság keresése, a jogorvoslat, a jóvátétel iránti igény indítja el a végeláthatatlan beadvány, levelezés, feljelentés, pereskedés hadjáratot. Közben az ellenségek köre egyre bővül. A kveruláns mindenkit megvádol, meggyanúsít aki ügyével valamilyen kapcsolatba kerül, így az ellene összejátszók tábora is egyre népesebb lesz. A mérhetetlen mennyiségű beadvány és a számtalan per hívhatja fel leginkább a figyelmet arra, hogy olyan beteg emberrel van dolgunk, akinek a problémáját nem jogi úton, hanem pszichiátriai kezeléssel kell megoldani, vagyis az illetőnek lényegében nem jogi, hanem orvosi segítségre lenne szüksége.

Nem lepődtem meg túlságosan, amikor nemzetközileg jogeseteket keresve a strasbourgi bíróság munkájában, a szakkönyvben találkoztam ezzel a kórképpel:

„A nyilvánvaló megalapozatlanság egyik típusos esete, amikor a Bíróságot a kérelmezők mintegy összetévesztik egy sajátos, nemzetközi szintű „igazságszolgáltató” szervezettel. **Azok, akik nem képesek beletörődni** a hazai igazságszolgáltatási szervek előtti pervesztességükbe, sokszor itt próbálják megtalálni az „igazukat” amelyre természetesen nincsen mód.”¹⁵

Remélem, hogy ez a rövid kis írás bepillantást nyújtott a jegyzői birtokvédelmi határozat végrehajtásának sokszor nagy kihívásokat tartalmazó világába. Ahhoz, hogy minél több jogesetből minél több következtetést tudjunk levonni és együtt tudjuk megtanulni, hogy hogyan tudunk jól és hatékonyan végrehajtani, minél több jegyzői döntésre van szükség: ha a kedves olvasó egyben jogalkalmazó és úgy gondolja, hogy anonim döntésekkel tudja segíteni ezt a közös munkát, küldje el az anonimizált döntést a világhálón megtalálható elérhetőségeken vagy a Magyar Birtokvédelmi Szövetségen keresztül vagy a Bojtár Telefonos Állatvédelmi Jogsegély-szolgálat Egyesületen a szerző nevére, hogy az írásnak lehessen folytatása is!

¹⁵ Grád-Weller: A strasbourgi emberi jogi bírászkodás kézikönyve, HVG-ORAC 2010.

Felhasznált jogforrások:

- A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény
- A bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény
- Az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény
- A jegyző hatáskörébe tartozó birtokvédelmi eljárásról szóló 17/2015. (II. 16.) Korm. rendelet
- 120/B/2001. AB-döntés

Felhasznált bírósági döntések:

- BH.1988.32.
- BH.1994.405.
- BH.1999.122.
- BH.2005.50.
- BH1999.122
- BH1986.152
- Budapesti II. és III. kerületi Bíróság 2.P.20.005/2019/45.
- Spadea and Scalabrino v. Italy A315-B.
- Scollo v. Italy A315-C.

Felhasznált internetes források:

- Gaál János: Útkeresés a birtokvédelmi határozat végrehajtásának útvesztőjében, <https://jegyzo.hu/utkereses-a-birtokvedelmi-hatarozat-vegrehajtasanak-utvesztojeben/> (letöltés ideje: 2021. április 5.)
- Patyi András - Varga Zs. András: A közigazgatási eljárásjog alapjai és alapelvei https://nkerepo.uni-nke.hu/xmlui/bitstream/handle/123456789/13045/Patyi_Varga_Zs_A_kozigazgatasi_eljarasjog_alapjai_es_alapelvei.pdf?sequence=1 (letöltés ideje: 2021. április 5.)

- Birtokvédelmi módszertani útmutató http://onkormanyzat.csmkh.hu/wp-content/uploads/2018/04/248_1_mell%C3%A9klet_M%C3%B3dszertani-%C3%BA%20mutat%C3%B3.pdf (letöltés ideje: 2021. április 5.)

Felhasznált szakirodalom:

- Vékás-Gárdos: Kommentár a Polgári Törvénykönyvhöz I. kötet
- Grád-Weller: A strasbourgi emberi jogi bírászkodás kézikönyve, 2010. HVG-ORAC